

Bilaga

1:2014

ARBETSPENSION

Bokslutsbilagan ges ut av
Pensionskyddscentralen och
Arbetspensionsförsäkrarna TELA

Arbetspensionsanstaltens bokslutssiffror

Tack vare god avkastning översteg arbetspensionsplaceringarnas värde för första gången 160 miljarder euro. Visaren pekar på 162,2 miljarder.

Avkastningen blev bättre mot slutet av året

Arbetspensionsförsäkrarna lyckades väl med sin placeringsverksamhet år 2013. Den nominella totalavkastningen inom branschen var 8,0 procent. Avkastningsutvecklingen blev bättre under årets lopp. Tack vare den goda avkastningen uppgick placeringsbeståndet vid årets slut till 162,2 miljarder euro.

Aktierna och placeringarna av aktietyp utgjorde vid årets slut ca 46 procent av alla arbetspensionsplaceringar. Denna kategori ökade med nästan fyra procentenheter under årets lopp.

Aktierna gav den bästa avkastningen

Den bästa avkastningen per placeringsslag (15,7 procent) gavs av aktier och andelar. Till det bidrog att utvecklingen på aktiemarknaden var stark och arbetspensionsplaceringarna lyckades med sina aktieplaceringar i fråga om betoningar och val, även val av tidpunkt.

Fastän året som helhet för aktiernas del var starkt, tyngdes aktiemarknaden i synnerhet under det andra kvartalet av den amerikanska centralbankens politik och förväntningarna på den.

För ränteplaceringarnas del var året svårt. Det syntes som lägre avkastning på dem (+1,2 procent). De största utmaningarna hade sitt ursprung i den amerikanska centralbankens penningpolitik och dess reflektioner på utvecklingen

av bl.a. långa räntor på statsobligationer och av marknaderna i utveckling.

Trots det utmanande marknadsläget kan det konstateras att arbetspensionsförsäkrarna också lyckades med sina ränteplaceringar. En betydlig avkastningskälla var en lyckad gardering av placeringarna i rätt tid. Vid slutet av året utgjorde ränteplaceringarna ca 43 procent, över tre procentenheter mindre än i början av året.

Fastighetsplaceringarna gav en likadan avkastning som de senaste åren (+5,2 procent). Variationsintervallet för avkastningen av detta placeringsslag är ganska smalt. Avkastningen är jämn och håller dessutom en nivå som klarar sig väl mot inflationstakten, som de senaste åren har varit ca 2 procent om året.

Fastighetsplaceringarna utgjorde ca 11 procent av alla placeringar under hela året.

Jämn avkastningsutveckling inom arbetspensionssektorn

Totalavkastningssiffrorna för de olika grupperna av arbetspensionssamfund höll sig inom en snäv variationsmargi-

nal, 7,4 – 8,3 procent. Den här gången var det pensionsförsäkringsbolagens portföljer som nådde den högsta avkastningen (8,3 procent). Pensionsstiftelserna och -kassorna nådde 8,0 procents avkastning och pensionsförsäkrarna för den offentliga sektorn 7,4 procent.

Möjligheterna att söka avkastning begränsas av solvenskraven på pensionsförsäkrarna inom den privata sektorn, såväl pensionsförsäkringsbolag som pensionsstiftelser och -kassor. Pensionsförsäkrarna inom den offentliga sektorn omfattas inte av denna solvensreglering.

Pensionsförsäkrarna inom den offentliga sektorn har således i princip en möjlighet att bilda mera riskfyllda portföljer.

I en gynnsam placeringsmiljö kan den som utnyttjar denna möjlighet sannolikt uppnå en högre avkastning. I mera utmanande förhållanden, som år 2013, blir avkastningen i gengäld sannolikt något lägre.

Inte lätt att få avkastning

Under det första kvartalet under innevarande år hade de sju största arbetspensionsförsäkrarna en genomsnittlig totalavkastning på 1,6 procent. Liksom i fjol kom den bästa avkastningen från aktier och andelar. Avkastning genererades mångsidigt av olika källor, såväl fastigheter som ränteplaceringar.

Liksom så ofta under de senaste åren har det också under det innevarande året varit svårt att åstadkomma avkastning. Den senaste tidens oro har gällt bland annat krisen i Ukraina och de osäkra ekonomiska utsikterna i Kina.

I och med att räntenivån har vänt neråt och riskhalten i företagslån minskat har ränteplaceringarnas situation dock blivit lättare. Situationen på marknader i utveckling har också blivit lättare på sistone.

Text: Maria Rissanen
Bilder: Ilkka Kumpunen

Arbetspensionsanstaltens nyckeltal år 2013

	Bolag (ArPL, FöPL)	Stiftelser (ArPL)	Kassor (ArPL, FöPL)	SPK (SjPL)	LPA (LFöPL)	Keva/SPF (StaPL)	Keva (KomPL)	KCF (KyPL)	Sammanlagt
Försäkrade (antal)	1 792 955	20 106	26 972	7 959	73 211 (1)	150 000	521 000	19 000	2 611 203
Pensionstagare (antal)*	1 038 433	20 543	25 324	8 526	133 756	364 000	367 000	27 135	1 984 717
Lönesumma/arbetsinkomst mn €	54 995,9	1 074,1	1 104,1	268,3	1 425,7	6 607,6	16 528,0	514,4	82 518,1
Inkomster mn €									
Premieinkomst**	12 423,8	219,6	220,9	60,7	187,2	1 633,8	5 044,1	183,7	19 973,8
Nettoavkastning av placeringsverksamheten enligt bokfört värde	4 577,3	133,6	134,5	39,5	4,0	621,8	2 603,5	68,7	8 182,9
Sammanlagt	17 001,1	353,2	355,4	100,2	191,2	2 255,6	7 647,6	252,4	28 156,7
Kostnader mn €									
Pensionsutgift/Utbetalda pensioner***	12 711,1	266,6	272,5	143,1	852,1 (2)	4 195,7	4 135,9	163,5	22 740,5
Totala driftskostnader****	420,0	5,1	7,3	5,9	18,5	24,3	57,1	3,2	541,4
Sammanlagt	13 131,1	271,7	279,8	149,0	870,6	4 220,0	4 193,0	166,7	23 281,9
Tillgångar och ansvar									
Ansvarsskuld mn €	82 306,3	2 462,8	2 465,7	724,9	66,7 (1, 3)	-	-	-	88 026,4
Placeringsstillgångar mn €	96 862,4	2 875,5	2 757,8	891,9	217,6	16 334,9	37 819,4	1 144,3	158 903,8
Fördelning av placeringarna %									
Fastigheter	12,5	8,3	22,5	30,3	22,0	3,0	7,3	20,4	10,6
Aktier	37,4	37,8	33,8	51,2	34,3	42,4	43,7	43,2	39,5
Ränteplaceringar	40,3	51,4	38,3	17,8	43,7	51,6	44,7	36,4	42,5
Övriga	9,8	2,5	5,4	0,8	0,0	3,0	4,3	0,0	7,4
Sammanlagt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Avkastning av placeringar, verkligt värde (%)	8,3	8,0	7,7	8,6	9,2	6,4	7,5	7,7	7,9
Avkastning av placeringar, verkligt värde mn €	7 519,1	216,4	206,6	70,1	19,0	976,8	2 603,5	80,9	11 692,4
Solvenskapital mn €	21 440,0	772,6	734,2	283,8	-	-	-	-	-
Solvensgrad, %	28,0	36,3	34,7	46,2	-	-	-	-	-

* En pensionstagare kan få pension från flera pensionsanstalter.

** I premieinkomsten ingår inte den andel som bekostas ur statsbudgeten, FöPL 68,0 mn €, LFöPL 579,3 mn €, SjPL 57,0 mn €, och StaPL 2 517,4 mn €.

*** Inkl. Arbetslöshetsförsäkringsfondens avgift bortsett från Keva (KomPL och StaPL) och KyPL, där den ingår i premieinkomsten.

**** Exkl. placeringsverksamhetens kostnader.
1) Inkl. stipendietagare

2) Inkl. även annat än LFöPL
3) Endast LFöPL

Arbetpensionsförsäkringsbolagens bokslutssiffror år 2013

	Varma		Ilmarinen		Lokal/Tapiola Pensionsbolag		Pensions-Fennia		Etera		Veritas Pensionsförsäkring		Pensions-Alandia		Sammanlagt	
	2013	förändring, % 4)	2013	förändring, % 4)	2013	förändring, % 4)	2013	förändring, % 4)	2013	förändring, % 4)	2013	förändring, % 4)	2013	förändring, % 4)	2013	förändring, % 4)
Försäkrade (antal)																
ArPL	491 400	-1,4 %	529 000	0,0 %	217 775	3,4 %	177 020	-6,3 %	105 000	-4,5 %	53 339	-1,8 %	10 790	0,1 %	1 584 324	-1,1 %
FöPL (-försäkringar)	39 810	-3,6 %	60 612	3,1 %	51 953	1,9 %	37 400	-5,6 %	6 700	4,7 %	10 870	-3,7 %	1 286	-1,2 %	208 631	-0,5 %
Sammanlagt	531 210	-1,6 %	589 612	0,3 %	269 728	3,1 %	214 420	-6,2 %	111 700	-4,0 %	64 209	-2,2 %	12 076	-0,1 %	1 792 955	-1,0 %
PENSIONSTAGARE (antal)																
Sammanlagt	333 700	0,7 %	313 962	2,0 %	125 266	2,1 %	88 500	2,5 %	144 527	-1,8 %	28 424	3,1 %	4 054	2,9 %	1 038 433	1,1 %
INKOMSTER (mn €)																
Premieinkomst																
ArPL-premieinkomst	4 071,0	0,7 %	3 811,1	1,3 %	1 380,5	2,4 %	1 143,0	-2,4 %	635,5	2,2 %	395,3	-1,4 %	34,0	3,8 %	11 470,4	0,8 %
FöPL-premieinkomst	187,2	-1,3 %	302,0	5,4 %	222,2	3,9 %	183,3	-0,4 %	23,7	10,6 %	57,5	0,7 %	4,1	2,4 %	979,9	2,5 %
Återförsäkring mm.	-0,2	-100,0 %	-26,2	14,3 %	0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		-26,4	13,9 %
Premieinkomst sammanlagt	4 258,0	0,6 %	4 086,9	1,7 %	1 602,7	2,6 %	1 326,3	-2,1 %	659,1	2,5 %	452,8	-1,2 %	38,1	3,7 %	12 423,8	1,0 %
Nettointäkter av placeringsverksamheten i resultaträkningen	1 950,7	123,3 %	1 794,0	45,4 %	450,9	28,4 %	385,2	28,0 %	-93,6	-125,8 %	77,9	-27,8 %	12,3	49,7 %	4 577,3	41,4 %
Sammanlagt	6 208,7	21,6 %	5 880,9	12,0 %	2 053,6	7,4 %	1 711,5	3,4 %	565,5	-43,8 %	530,7	-6,3 %	50,3	12,1 %	17 001,1	9,4 %
KREDITFÖRLUSTER																
(mn €)	19,4	18,3 %	18,7	23,0 %	12,8	7,8 %	10,6	13,3 %	3,9	-29,5 %	5,9	58,6 %	0,1	22,7 %	71,4	14,8 %
PENSIONSUTGIFT (mn €)																
ArPL	4 542,6	6,4 %	3 779,0	7,0 %	1 204,8	7,1 %	935,8	7,9 %	1 106,2	3,5 %	304,1	8,8 %	22,0	8,9 %	11 894,4	6,6 %
FöPL	244,1	5,4 %	334,9	6,8 %	285,6	9,8 %	146,7	8,1 %	3,6	48,9 %	56,4	8,8 %	3,9	8,9 %	1 075,2	7,7 %
Sammanlagt	4 786,7	6,4 %	4 113,9	6,9 %	1 490,4	7,6 %	1 082,4	7,9 %	1 109,9	3,6 %	360,5	8,8 %	25,8	8,9 %	12 969,5	6,6 %
Kostnadsfördelning	-341,1	-2,5 %	32,2	1885,7 %	108,1	6,1 %	229,5	-4,7 %	-370,0	-0,0 %	71,5	0,2 %	11,2	13,2 %	-258,5	6,7 %
Sammanlagt	4 445,6	6,7 %	4 146,1	7,7 %	1 598,5	7,5 %	1 311,9	5,5 %	739,9	5,4 %	432,0	7,3 %	37,0	10,1 %	12 711,1	7,0 %
TOTALA DRIFTSKOSTNADER (mn €)																
Kostnader för anskaffning av försäkringar	11,3	9,7 %	16,9	-21,5 %	13,0	24,0 %	9,6	-3,2 %	8,8	-10,0 %	3,2	4,7 %	0,2	-2,1 %	62,9	-3,5 %
Omkostnader för försäkringarna	37,3	2,8 %	41,3	-1,0 %	16,9	-5,5 %	12,8	5,4 %	24,4	127,0 %	5,7	-0,2 %	0,2	-18,3 %	138,5	11,1 %
Lagstadgade avgifter	11,8	18,0 %	11,4	22,9 %	4,4	21,6 %	3,7	18,9 %	1,7	4,1 %	1,2	20,5 %	0,1	27,6 %	34,4	19,5 %
Övriga förvaltningskostnader	15,3	-0,6 %	15,7	0,5 %	9,2	9,9 %	11,2	73,4 %	4,4	-3,9 %	3,9	4,7 %	0,7	-5,9 %	60,4	10,0 %
Driftskostnader sammanlagt	75,6	5,0 %	85,3	-3,2 %	43,4	7,8 %	37,2	18,0 %	39,4	47,0 %	14,0	3,8 %	1,2	-5,2 %	296,1	8,3 %
Omkostnader för ersättningsverksamheten	37,5	-22,4 %	31,1	7,7 %	11,3	16,9 %	12,9	-6,5 %	9,3	-11,0 %	4,0	0,9 %	0,2	3,6 %	106,3	-7,8 %
Omkostnader för arbetshälsoverksamheten	6,5	0,0 %	4,3	-15,3 %	2,1	14,8 %	2,3	11,2 %	0,9	-4,4 %	0,4	-20,9 %	0,0	-100,0 %	16,6	-2,5 %
Omkostnader för placeringsverksamheten	23,0	5,5 %	22,0	5,1 %	11,4	22,8 %	13,3	9,3 %	9,8	15,3 %	4,0	-4,2 %	1,0	0,1 %	84,5	8,5 %
Övriga kostnader	0,0		0,6	-33,6 %	0,3	-40,8 %	0,0		0,0		0,0		0,0		1,0	-36,2 %
Totala driftskostnader sammanlagt	142,7	-4,0 %	143,4	-0,5 %	68,5	11,2 %	65,7	10,3 %	59,4	27,2 %	22,3	1,2 %	2,5	-2,5 %	504,5	4,0 %
Totala driftskostnader i % av premieinkomsten	3,4	-0,2	3,5	-0,1	4,3	0,3	5,0	0,6	9,0	1,7	4,9	0,1	6,4	-0,4	4,1	0,1
Driftskostnader i % av omkostnadsinkomsten 1)	76,0	-8,0	75,0	-5,1	74,9	2,6	80,7	6,0	134,5	34,6	91,0	1,1	67,1	-4,9	81,2	-0,2
FÖRDELNING AV DE TOTALA DRIFTSKOSTNADERNA (%)																
Kostnader för anskaffning av försäkringar	7,9	1,0	11,8	-3,2	18,9	1,9	14,5	-2,0	14,8	-6,1	14,4	0,5	7,0	0,0	12,5	-1,0
Omkostnader för försäkringarna	26,1	1,7	28,8	-0,1	24,6	-4,4	19,5	-0,9	41,2	18,1	25,3	-0,4	8,1	-1,6	27,5	1,8
Lagstadgade avgifter	8,3	1,5	8,0	1,5	6,5	0,6	5,6	0,4	2,9	-0,6	5,6	0,9	4,9	1,2	6,8	0,9
Övriga förvaltningskostnader	10,7	0,4	11,0	0,1	13,4	-0,2	17,1	6,2	7,4	-2,4	17,2	0,6	29,7	-1,1	12,0	0,7
Driftskostnader sammanlagt	53,0	4,6	59,5	-1,7	63,4	-2,0	56,7	3,7	66,3	8,9	62,5	1,6	49,7	-1,5	58,7	2,3
Omkostnader för ersättningsverksamheten	26,3	-6,2	21,7	1,6	16,5	0,8	19,6	-3,5	15,7	-6,7	17,7	-0,1	9,7	0,6	21,1	-2,7
Omkostnader för arbetshälsoverksamheten	4,6	0,2	3,0	-0,5	3,1	0,1	3,5	0,0	1,5	-0,5	1,7	-0,5	0,0	-0,1	3,3	-0,2
Omkostnader för placeringsverksamheten	16,1	1,5	15,3	0,8	16,6	1,6	20,2	-0,2	16,5	-1,7	18,0	-1,0	40,6	1,0	16,7	0,7
Övriga kostnader	0,0	0,0	0,5	-0,2	0,5	-0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	-0,1
Totala driftskostnader sammanlagt	100		100		100		100		100		100		100		100	

1) Utan lagstadgade avgifter och driftskostnader för placeringsverksamhet och arbetshälsoverksamhet

2) Uppgifterna om fördelningen av placeringsverksamheten framställs fr.o.m. 2013 enligt nya noter till bokslutet. I bokslutsbilagan om år 2013 visas också uppgifterna om jämförelseåret 2012 enligt de nya noterna.

3) I Pensions-Alandias överföring till kundåterbärningar ingår till skillnad från de övriga även överföring från försäkringsörelsen (VA2).

	Varma		Ilmarinen		LokalTapiola Pensionsbolag		Pensions-Fennia		Etera		Veritas Pensionsförsäkring		Pensions-Alandia		Sammanlagt	
	2013	förändring, % 4)	2013	förändring, % 4)	2013	förändring, % 4)	2013	förändring, % 4)	2013	förändring, % 4)	2013	förändring, % 4)	2013	förändring, % 4)	2013	förändring, % 4)
ANSVARSSKULD																
(mn €)	31 399,1	5,5 %	27 188,9	6,3 %	9 236,2	4,4 %	6 967,2	5,2 %	5 145,0	-4,2 %	2 137,8	3,8 %	232,1	5,4 %	82 306,3	4,9 %
FÖRDELNING AV PLACERINGARNA (basfördelning enligt verkligt värde, mn € 2)																
Ränteplasseringar	12 893,1	-1,1 %	14 313,9	9,6 %	4 631,5	-4,5 %	3 319,4	-14,6 %	2 656,0	-7,6 %	1 085,1	-7,2 %	121,9	-7,3 %	39 020,9	0,0 %
Aktieplaceringar	14 565,1	26,1 %	12 843,0	13,4 %	3 552,5	12,9 %	2 576,3	58,5 %	1 714,0	1,5 %	886,3	30,7 %	81,9	1,2 %	36 219,1	20,3 %
Fastighetsplaceringar	4 304,2	-3,6 %	3 644,1	5,1 %	1 378,4	9,8 %	1 342,0	16,9 %	970,0	4,5 %	426,9	16,3 %	42,0	31,8 %	12 107,6	3,8 %
Övriga placeringar	5 955,7	11,3 %	1 469,2	-12,1 %	880,7	28,6 %	914,8	9,7 %	231,0	4,5 %	48,4	-19,2 %	14,2	97,0 %	9 514,0	7,7 %
Sammanlagt	37 718,1	9,6 %	32 270,2	9,3 %	10 443,1	5,1 %	8 152,4	8,8 %	5 572,0	-2,4 %	2 446,6	7,5 %	260,0	3,4 %	96 862,4	8,1 %
FÖRDELNING AV PLACERINGARNA (basfördelning enligt verkligt värde, % 2)																
Ränteplasseringar	34,2	-3,7	44,4	0,1	44,3	-4,5	40,7	-11,2	47,7	-2,7	44,4	-7,1	46,9	-5,4	40,3	-3,2
Aktieplaceringar	38,6	5,0	39,8	1,4	34,0	2,4	31,6	9,9	30,8	1,2	36,2	6,4	31,5	-0,7	37,4	3,8
Fastighetsplaceringar	11,4	-1,6	11,3	-0,4	13,2	0,6	16,5	1,2	17,4	1,2	17,4	1,3	16,1	3,5	12,5	-0,5
Övriga placeringar	15,8	0,2	4,6	-1,1	8,4	1,5	11,2	0,1	4,1	0,3	2,0	-0,7	5,5	2,6	9,8	-0,0
Sammanlagt	100		100		100		100		100		100		100		100	
NETTOAVKASTNING AV PLACERINGSVERKSAMHETEN ENLIGT BOKFÖRT VÄRDE (%)																
Avkastning på bundet kapital	9,0	1,3	9,8	2,3	5,4	-3,6	9,4	-0,9	0,2	-9,7	7,4	-3,9	5,1	-2,6	8,3	0,1
RÄKENSKAPSÅRETS RESULTAT (mn €)																
Försäkringsrörelsens resultat	14,5	257,6 %	-14,8	-111,4 %	-9,5	-20,3 %	-8,3	18,6 %	23,0	109,1 %	-6,8	-213,3 %	0,2	-90,0 %	-1,7	88,9 %
Placeringsverksamhetens resultat, verkligt värde	1 511,9	27,1 %	1 468,6	61,2 %	62,7	-86,2 %	327,7	-20,1 %	-264,0	-189,5 %	57,2	-59,7 %	2,4	-75,8 %	3 166,5	-7,2 %
Omkostnadsrörelsens resultat	32,0	50,9 %	35,1	30,0 %	17,0	-5,0 %	11,1	-22,4 %	-12,0		1,6	-11,1 %	0,7	16,7 %	85,5	3,3 %
Resultat sammanlagt	1 558,5	29,7 %	1 489,0	59,9 %	70,2	-84,9 %	330,5	-20,2 %	-253,0	-182,7 %	52,1	-65,2 %	3,3	-73,4 %	3 250,6	-6,6 %
% av ArPL-premieinkomsten	38,3	8,6	39,1	14,3	5,1	-29,3	28,9	-6,4	-39,8	-89,0	13,2	-24,2	9,7	-28,1	28,3	-2,2
% av ansvarsskuden	5,0	0,9	5,5	1,8	0,8	-4,5	4,7	-1,5	-4,9	-10,6	2,4	-4,8	1,4	-4,2	3,9	-0,5
Nettoavkastning av placeringsverksamheten enligt verkligt värde	3 160,1	26,8 %	2 915,3	42,3 %	544,3	-34,3 %	704,3	-0,1 %	13,0	-97,5 %	169,2	-26,3 %	12,9	-28,7 %	7 519,1	9,9 %
Avkastningskrav på ansvarsskuden	-1 648,3	-26,5 %	-1 446,7	-27,2 %	-481,6	-28,6 %	-376,7	-27,7 %	-277,0	-22,0 %	-112,0	-28,1 %	-10,5	-28,0 %	-4 352,8	-26,8 %
Sammanlagt, dvs. placeringsverksamhetens resultat, verkligt värde	1 511,9	27,1 %	1 468,6	61,2 %	62,7	-86,2 %	327,7	-20,1 %	-264,0	-189,8 %	57,2	-59,7 %	2,4	-75,8 %	3 166,5	-7,2 %
ÖVERFÖRING TILL KUNDÅTERBÄRINGAR 3)																
Överföring till kundåterbäringar (mn €)	105,0	34,6 %	86,0	38,7 %	29,3	5,4 %	21,8	16,0 %	6,0	-25,0 %	5,6	16,7 %	2,1	-22,2 %	255,8	26,6 %
% av ArPL-lönesumman	0,6	0,2	0,5	0,1	0,5	0,0	0,4	0,1	0,2	-0,1	0,3	0,1	0,7	-0,2	0,5	0,1
% av ArPL-premieinkomsten	2,6	0,6	2,3	0,6	2,1	0,1	1,9	0,3	0,9	-0,3	1,4	0,2	6,2	-2,1	2,2	0,5
SOLVENSKAPITAL OCH FÖRDELAT TILLÄGGSFÖRSÄKRINGSANSVAR (mn € 5)																
Eget kapital (efter avdrag för föreslagen vinstutdelning)	101,4	4,8 %	90,0	4,4 %	61,9	3,0 %	36,6	-0,2 %	48,9	4,3 %	17,5	1,9 %	1,0	5,4 %	357,3	3,6 %
Ackumulerade bokslutsdispositioner	0,0		3,0	11,1 %	0,0		0,3	-8,8 %	0,4	-20,0 %	1,7	0,5 %	0,0		5,4	3,5 %
Värderingsdifferens mellan tillgångarnas verkliga värde och de bokförda värdena i balansräkningen	6 641,0	22,3 %	5 324,4	26,9 %	1 322,0	7,7 %	1 317,1	31,6 %	542,7	23,8 %	351,5	34,5 %	33,6	1,2 %	15 532,4	23,4 %
Fördelat tilläggsförsäkringsansvar	1 301,2	21,3 %	762,9	59,7 %	494,7	-8,6 %	97,8	-0,3 %	-34,8	-109,8 %	58,6	-40,3 %	34,7	4,4 %	2 715,1	1,5 %
Utjämningsbelopp 6)	1 118,1	0,9 %	971,2	-1,5 %	258,5	-3,8 %	216,8	-3,9 %	217,5	8,4 %	116,2	-6,4 %	11,9	-6,6 %	2 910,2	-0,5 %
Övriga	-22,1	31,2 %	-28,9	-109,9 %	-14,2	-28,6 %	-1,6	-0,9 %	-9,5	32,1 %	-4,4	-7,9 %	-0,0	81,0 %	-80,6	-5,4 %
Solvenskapital sammanlagt (verksamhetskapital sammanlagt t.o.m. år 2012)	9 139,7	18,4 %	7 122,6	23,8 %	2 123,0	-1,1 %	1 667,1	19,5 %	765,3	-25,4 %	541,1	19,5 %	81,1	8,4 %	21 440,0	15,5 %
Solvensgrad, %	31,6	3,6	28,0	4,1	25,1	-1,9	25,1	2,8	15,4	-5,9	27,6	3,5	43,7	2,0	28,0	2,5
Solvenskapital/solvensgräns	2,2	-8,3 %	1,9	-10,2 %	1,9	-29,6 %	2,4	-14,3 %	1,8	-47,1 %	2,1	-12,5 %	3,9	11,4 %	2,1	-14,2 %
Solvensgräns i procent av den ansvarsskuld som används vid beräkningen av solvensgränsen	14,5	2,7	14,4	3,3	12,9	2,8	10,6	2,6	8,7	2,3	13,2	3,1	11,2	-0,5	13,5	2,9
Fördelat tilläggsförsäkringsansvar	105,9	34,6 %	86,0	37,8 %	29,3	5,4 %	21,9	16,6 %	6,2	-26,0 %	5,6	15,9 %	0,9	-5,4 %	255,8	26,7 %
PERSONAL																
(antal)	565	-1,2 %	535	-1,3 %	183	-1,6 %	249	-1,2 %	288	-0,7 %	138	0,7 %	1	-66,7 %	1 959	-1,2 %

4) I kolumnen Förändring % anges förändringen i procent, om siffran har angetts i euro i kolumnen 2013. Om det i kolumnen 2013 anges procenttal, anges förändringen som procentenheter i kolumnen %.

5) I början av år 2013 trädde en lagändring om solvensregleringen för arbetspensionsanstalterna i kraft. Enligt den slogs verksamhetskapitalet, som fanns till för placeringsrisker, och utjämningsbeloppet, som reserverats för försäkringsrisker, ihop till ett solvenskapital.

6) Av Eteras utjämningsbelopp anges den del som räknas med i solvenskapitalet på det sätt som bestäms i lagen. Som siffror för år 2012 anges undantagsvis den del av utjämningsavsättningen som jämfördes med det dåvarande verksamhetskapitalet.

Placeringsverksamhetens betydelse för arbetspensionerna ökar

Solvensen är en riskbuffert

Text Anne Iivonen

Arbetspensionsanstalterna sköter den lagstadgade arbetspensionen. De har ansvaret för pensionsfonderna, som så småningom har ackumulerats under flera årtionden.

Cheferna för fyra arbetspensionsanstalter talar här om hur de ser på placeringsverksamhetens betydelse och solvensens inverkan på den placeringsrisk som anstalterna kan ta. De som svarat är verkställande direktörer för stora eller små arbetspensionsförsäkrare.

- 1** Vilken betydelse har placeringsverksamheten för pensionsförsäkringarna ska kunna tryggas?
- 2** Hur styrs placeringsverksamheten av placeringsplanen?
- 3** Går risktagningen och solvensen hand i hand eller hur påverkas placeringsverksamheten som helhet av solvensen?
- 4** Hur kan solvensen stärkas?

Stefan Björkman

vice verkställande direktör,
verkställande direktör fr.o.m.
Etera

1 Professionella, välskötta placeringar är en väsentlig del av ett arbetspensionsbolags verksamhet. Vi tar hand om stora förmögenhetsposter och avkastningen av dem påverkar hela landets konkurrenskraft i och med att de spelar en roll för hur stora arbetspensionsavgifter som behöver tas ut.

Arbetspensionssystemet är bara delvis fonderande. Det betyder att vi tar hand om en buffert, inte om tillgångar som ska täcka hela pensionsansvaret. Eftersom arbetspensionssystemet är Finlands största placerare, måste vi också tänka på näringslivets framtid i landet. Största delen av pensionerna betalas med arbete som görs i framtiden.

2 – Placeringsplanen definierar inriktningen för placeringsverksamheten och gränserna för risktagningen.

3 Så länge som solvensen är tillräcklig, begränsar den inte placeringarna. För Eteras del ser jag inga begränsningar för hur vi kan placera. Det problematiska är att bestämmelserna i praktiken uppmuntrar till att öka risken gränslöst med ökande solvens.

4 Solvensen stärks dels genom en målmedveten, lönsam och disciplinerad placeringsverksamhet och dels av den enkla orsaken att någon förmögenhetskategori, som t.ex. aktier, allmänt ökar i värde.

Målet med Eteras diversifierade portfölj är att ha många avkastningskällor och att inte vara mycket beroende av värdeförändringar i någon enskild förmögenhetskategori.

fakta

Vad avses med fonderingsgraden?

Fonderingsgraden av arbetspensionspengarna talar om hur man har berett sig på betalningsbördan i framtiden. Man bör vara på det klara med vilken fonderingsgrad som avses. Här två olika synvinklar på fonderingsgraden

$$\text{Fonderingsgraden} = \frac{\text{arbetspensionsfonderna}}{\text{kapitalvärdet av de intjänade pensionerna.}}$$

Pekka Alanen

tf. verkställande direktör till 13.8, vice verkställande direktör, **Keva**

1 Tack vare fonderingen och en framgångsrik placering av fonderna behöver de framtida generationerna inte heller betala oskäligt höga pensionsavgifter.

- Placeringarnas roll håller på att ändras. Det kommer att behövas allt mer likvida medel, när pensionsutgifterna också inom det kommunala pensionssystemet blir större än de avgifter som flyter in.

2 Placeringsstrategin och placeringsplanen ger vår styrelse ett redskap med vilket de kan styra placeringsverksamheten för att nå två centrala mål – att stöda finansieringen av det kommunala pensionssystemet och upprätthålla en tillräcklig likviditet i alla lägen.

Det är allt viktigare att placeringsverksamheten är dynamisk och alert.

3 Kevas placeringsverksamhet har inte likadana solvensramar som de privata arbetspensionsanstalterna, eftersom den kommunala pensionsansvarsfonden som Keva förvaltar är en buffertfond. I praktiken har Keva ändå inte en mer riskfylld placeringsprofil än pensionsanstalterna inom den privata sektorn.

4 En omvärld i ständig förändring ökar utmaningarna. Problemen blir inte lättare av att målen delvis är motstridiga: man borde få god avkastning, hantera ökande risker och se till systemets likviditet och solvens, allt på en gång.

För ökad solvens behövs god avkastning av placeringsverksamheten på lång sikt, vilket är lättare sagt än gjort.

Kari Välimäki

Verkställande direktör
Sjömanspensionskassan

1 Eftersom antalet pensionärer överstiger antalet försäkrade inom sjöfarten, har placeringsverksamheten en mycket stor betydelse för att trygga sjömanspensionerna och också för att dämpa avgiftshöjningen. Under de senaste åren har placeringsverksamhetens nettoresultat överstigit premieinkomsten.

2 Placeringsplanen, som Sjömanspensionskassans styrelse årligen godkänner, är stommen för hela placeringsverksamheten. Basallokeringen av placeringarna grundar sig på planen och avvikelser från den görs efter övervägning.

3 Naturligtvis. God solvens gör det möjligt att ta risker och således också söka bättre avkastning.

4 Genom att på rätt sätt kombinera en god basallokering och en förmåga att vid behov snabbt reagera på förändringar.

Risto Murto

Verkställande direktör
Varma

1 Vi vill ha bästa möjliga avkastning på placeringarna för att säkra pensionerna.

Den största utmaningen nu är de svaga tillväxtutsikterna i Finland och lönesummans dämpade utveckling inom den privata sektorn. För goda pensioner i framtiden krävs snabbare tillväxt. God avkastning på placeringarna räcker tyvärr inte till.

2 Placeringsplanen har en starkt strategisk karaktär. Den är också Varmas styrelses ståndpunkt och styr centralt Varmas placeringsverksamhet.

I placeringsplanen tas det dock inte ställning till enskilda placeringsobjekt, utan valet av objekt och reaktionerna på marknadslägen hör till den dagliga operativa verksamheten.

3 Placeringsverksamhetens viktigaste uppgift är att värna om en stark solvens.

Ett starkt solvenskapital är en riskbuffert för placeringsverksamheten och skyddar mot fluktuationer på kapitalmarknaden. En stark solvens ger oss möjlighet att söka bättre avkastning med placeringar med högre risk och bättre förväntad avkastning.

4 – Med en stabil god avkastning av placeringarna och kumuleringen av den. Det är också viktigt att ha en bra finansierings- och solvensmekanism.

– För närvarande är vår solvens rekordstark. Vår kumulativa avkastning från början av år 2009 är nästan 50 procent.

En fjärdedel av de intjänade pensionsrätterna

Arbetspensionsfonderna är detsamma som arbetspensionsplaceringarna enligt verkligt värde i slutet av respektive år. Kapitalvärdet av de intjänade pensionerna är det penningbelopp som skulle räcka till att bekosta de pensioner som intjänats fram till den givna tidpunkten.

Fonderingsgraden visar hur stor del av de redan intjänade pensionerna som kan finansieras med de redan fonderade pensionspengarna

och den framtida avkastningen på dessa pengar.

Om man utgår från antagandet att den årliga realavkastningen är 3,5 procent kommer man fram till att fonderingsgraden av arbetspensionerna vid utgången av år 2012 var 26 procent, dvs. lite mer än 1/4, för hela arbetspensionssektorn.

En sjättedel av pensionsavgifterna

Av de avgifter som togs ut i fjol fonderades ca en euro av sex på hela systemets nivå. Största de-

len av avgifterna, ca fem av sex euro, användes direkt till att betala löpande pensioner.

Om man ser på hela arbetspensionssystemet (inte endast ArPL) har pensionsavgifternas ökande inverkan på fonderna börjat minska. Av avgifterna under året före fjolåret fonderades ca en av fem euro. Då användes också största delen av avgifterna, ca fyra av fem euro, direkt till att betala löpande pensioner.

God avkastning också i ett längre tidsperspektiv

Under de senaste 17 åren (1997–2013) har den genomsnittliga årliga realavkastningen inom arbetspensionssektorn varit 4,0 procent. Realavkastningen är avkastningen efter att inflationens inverkan har räknats bort. Under de senaste åren har den årliga inflationen varit ca två procent.

Denna 4,0 procents avkastning kan jämföras med följande exempel. Under de senaste ca 110 åren har den genomsnittliga realavkastningen på aktier varit ca fem procent och på statsobligationer ca två procent.

Avkastningen på förväntad nivå

Med en placeringsportfölj som till hälften består av ränteplaceringar och till hälften av aktier skulle man under 110 år i genomsnitt

ha kommit upp till en årlig realavkastning på 3,5 procent. En sådan portfölj påminner i stort sett de senaste årens fördelning av arbetspensionsplaceringarna, där drygt 50 procent har utgjorts av aktier, placeringar av aktietyp och fastighetsplaceringar och mindre är 50 procent av ränteplaceringar.

Så här kommer man till en realavkastningssiffra (3,5 procent) som överensstämmer med antagandet om realavkastningen (3,5 procent) i basalalternativet i Pensionsskyddscentralens långsiktiga prognos. De genomsnittliga årliga

realavkastningssiffrorna som arbetspensionssystemet kommit upp till under de senaste 17 åren (4,0 %) ser ut att gå i en bra riktning.

Regleringen sätter gränser

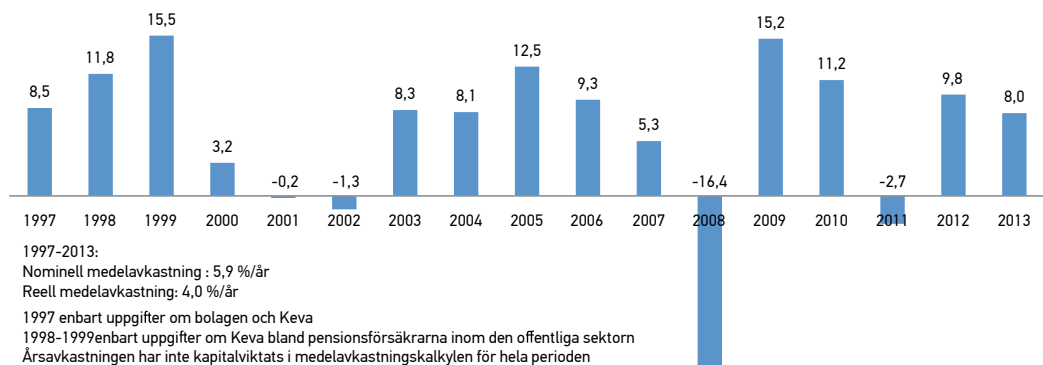
Pensionsförsäkrarna inom den offentliga sektorn har ingen sådan solvensreglering som arbetspensionsförsäkrarna inom den privata sektorn. I avsaknad av solvensreglering har Keva alltså en möjlighet att ha en högre risknivå i sina portföljer.

Fast variationsområdet för avkastningen blir bredare på kort sikt, är risktagning lönsamt i ett längre tidsperspektiv och skapar förutsättningar för högre genomsnittlig årsavkastning.

Under de senaste 17 åren (1997–2013) har den genomsnittliga årliga realavkastningen för pensionsförsäkrarna inom den offentliga sektorn varit 4,3 procent. Motsvarande siffra för hela den privata sektorn har varit 4,0 procent.

Text: Maria Rissanen

Nominell avkastning på arbetspensionsplaceringarna åren 1997–2013 procent av bundet kapital

ORDLISTA

FÖRSÄKRINGSTEKNISK ANSVARSSKULD

Den försäkringstekniska ansvarsskuden är en uppskattning av bolagens framtida pensionsutgifter till den del de har fonderats. Den antecknas i bokslutet.

KUNDÅTERBÄRING

En återbäring till ArPL-försäkringstagarna i form av en sänkning av ArPL-försäkringsavgifterna. Kundåterbäringen utdelas ur det fördelade tilläggsförsäkringsansvaret.

NOMINELL AVKASTNING

Den årliga procentuella avkastningen på arbetspensionsfonderna utöver konsumentprisernas utveckling, där också höjningen av konsumentpriserna är medräknad.

OFÖRDELAT TILLÄGGSFÖRSÄKRINGSANSVAR

Det ofördelade tilläggsförsäkringsansvaret är en sådan del av ansvarsskuden som är avsedd att utgöra en buffert mot svängningar i placeringsverksamheten. Vid granskning av solvensen räknas den som en del av solvenskapitalet.

OMKOSTNADSEDEL

En del av försäkringsavgiften som är avsedd för att täcka bolagets rörelsekostnader.

REALAVKASTNING

Den årliga procentuella avkastningen på arbetspensionsfonderna som överstiger konsumentprisernas utveckling.

SOLVENSGRAD

Solvensgraden räknas som solvenskapitalets förhållande till ansvarsskuden utan ofördelat tilläggsförsäkringsansvar och utjämningsbelopp.

SOLVENSGRÄNS

Solvensgränsen fastställs så att det med stor sannolikhet finns solvenskapital kvar ännu efter ett år med beaktande av försäkringsrörelsens risker och fördelningen av placeringarna i olika tillgångsslag.

SOLVENSKAPITAL

Från början av år 2013 mäts solvensen med solvenskapitalet, där också utjämningsbeloppet räknas med. Det är en buffert mot både placeringsrisker och försäkringsrisker.

UTJÄMNINGSBELOPP

Utjämningsbeloppet är en buffert för försäkringsrörelsen. Det finns till med tanke på variationer hur länge ålderspensioner betalas och hur många invalidpensioner som beviljas. Det är också en buffert mot premieförluster.

VÄRDERINGSDIFFERENS

Skillnaden mellan tillgångarnas verkliga värde och bokförda värde.

Sakkunniga som sammanställt bilagan

MARIA RISSANEN
analytiker
ELA

MIKAEL KRONHOLM
redovisningsspecialist
TELA

EEVA PUUPERÄ,
kostnadsfördelningsspecialist
Pensionsskyddscentralen

Redaktion: Redaktionschef Anne Iivonen, PSC
Grafisk utformning: AD Ilkka Kumpunen | Kipinä
Personbilder: Arbetspensionsanstaltens bildbanker | Utgivare: Pensionsskyddscentralen och Arbetspensionsförsäkrarna TELA.

Utkommer som en del av tidskriften Arbetspension (1:2014). Uppgifterna finns också på webben: www.etk.fi och www.tela.fi.

Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

